

КІРОВОГРАДСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ОБЛАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ім. М. Кропивницького

Засн. 1882 [М. Кропивницьким](#) у м. Єлисаветград (нині Кіровоград) як Перший нац. профес. реаліст. театр, від 1925 — ім. Т. Шевченка, 1928–32 — робітн.-селян. театр (у зв'язку із аварійністю приміщення переведено до Чернігова). 1938 в м. Олександрія (нині Кіровогр. обл.) створ. Третій обл. колгосп. театр на базі П'ятого робітн.-селян. театру, від 1940 — Олександрій. робітн.-колгосп. театр ім. М. Кропивницького, від 1941 — міський укр. держ. драм. театр; під час 2-ї світової війни евакуюов. до Туркменістану. Від 1944 — Кіровогр. обл. держ. укр. муз.-драм. театр ім. М. Кропивницького. Від 2006 — сучасна назва. Відкрився виставою «Наталка Полтавка» І. Котляревського. У репертуарі — «Наталка Полтавка» І. Котляревського (1938, 2010), «В степах України» О. Корнійчука (1946), «Севільський цирульник» П.-О. Бомарше (1947), «Мачуха» О. де Бальзака (1948), «Анжело, тиран Падуанський» В. Гюґо (1949), «Учитель танців» (1951), «Закохана витівниця» (1953), «Овеча криниця» (1959) Лопе де Веґи, «Чумаки» (1956), «Мартин Боруля» (1965) І. Карпенка-Карого, «Соло на флейті» І. Микитенка (1957), «Республіка на колесах» Я. Мамонтова (1957, 2007), «Замулені джерела» (1958), «Перед волею» (1996), «Чмир» (2003) М. Кропивницького, «Міщанин-шляхтич» (1962), «Лікар мимоволі» (1994) Ж.-Б. Мольєра, «Король Лір» (1967), «Дванадцята ніч» (2011) В. Шекспіра, «Мільйонерка» Б. Шоу (1973), «Мірандоліна» К. Ґольдоні, «Дім Бернарди Альби» Ф. Ґарсія Лорки (обидві — 1977), «Хрест життя» М. Старицького (1978), «Моя чарівна леді» Ф. Лоу (1978, 2004), «Дума про Британку» Ю. Яновського (1980), «З коханням не жартують» П. Кальдерона (1995), «Кайдашева сім'я» за І. Нечуєм-Левицьким (1998), «Бажання екстриму» (2003), «Сповідь Дон Жуана», «Квартет для двох» А. Крима (обидві — 2008), «Дохідне місце» (2005), «Вовки та вівці» (2009) О. Островського, «Пісня пісень» (2006), «Лицарські пристрасі» (2010) В. Красногорова, «Хованка» Я. Верещака (2006), «Гайдамаки» за Т. Шевченком (2007), «Доньки-матері» О. Марданя (2008), «Ярослав Мудрий» І. Кочерги (2012). Також показують вистави для дітей: «Кіт у чоботях» С. Прокоф'євої, Г. Сапґіра (1993), «День народження kota Леопольда» А. Хайта (1997), «Золоте курча» В. Орлова (2000), «Жила-була Сироїжка» В. Зиміна за Я. Стельмахом (2004), «Пеппі Довгапанчоха» за А. Ліндґрен (2005), «Снігова королева» Є. Шварца за Г.-К. Андерсеном, «Лис Микита» за І. Франком (обидві — 2006), «Котигорошко» А. Шияна (2007), «Вождь червоно-

шкірих» за О'Генрі (2011). Першими діячами театру були [М. Заньковецька](#), [Г. Затиркевич-Карпинська](#), [І. Карпенко-Карий](#), [М. Лисенко](#), [П. Ніщинський](#), [М. Садовський](#), [М. Садовська-Барілотті](#), [П. Саксаганський](#), [М. Старицький](#). Відомими майстрами сцени стали [М. Білецький](#), [Г. Воловик](#), [М. Донець](#), [Н. Ігнат'єва](#), [А. Любенко](#), [М. Магар](#), [С. Мартинова](#), [І. Мар'яненко](#), [П. Панько](#), [К. Паракон'єв](#), [Г. Семенов](#), [І. Терент'єв](#), [Л. Тімош](#), [Ф. Чечень](#), [Г. Юра](#), [М. Ярши](#). На окремі виступи було запрошено [М. Литвиненко-Вольгемут](#), [І. Паторжинського](#), [Р. Сергієнко](#) («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського), [Н. Ужвій](#) («Пора жовтого листя» М. Зарудного), [В. Івченка](#), [Б. Ступку](#) («Дикий Ангел» О. Коломійця). Нині у складі трупі [В. Бабич](#), [В. Бідаш](#), [І. Дейнекіна](#), [В. Єрмолаєв](#), [Ю. Жеребцов](#), [О. Заславська](#), [І. Ілляшенко](#), [І. Кодема](#), [А. і В. Литвиненки](#), [В. Майстренко](#), [Н. Мартовська](#), [Є. Миронович](#), [О. Мінакова](#), [В. і Л. Морози](#), [О. Притасевич](#), [Г. Романюк](#), [І. Тарнавський](#), [Л. Швець](#), [О. і М. Ярошенки](#). У різний час кер. театру були [М. Барський](#), [А. Мартинов](#), [В. Мельников](#), [А. Сорочан](#), [Л. Шикідзе](#), [І. Шпаковський](#), худож. кер. — [М. Барський](#), [Г. Воловик](#), [М. Донець](#), [М. Ілляшенко](#), [І. Казнадій](#), гол. реж. — [Н. Білокінь](#), гол. художниками — [В. Єременко](#), [В. Іванов](#), [М. Сакевич](#), балетмейстерами — [М. Анкудінов](#), [А. Кривохижа](#), [Ж. Олійниченко](#), диригентами — [К. Ковальський](#), [Н. Нусбаум](#), [С. Чумаченко](#), концертмейстером — [Т. Волосевич](#). Нині дир. — [В. Єфімов](#), гол. реж. — [Є. Курман](#), гол. художник — [В. Дерда](#), балетмейстер — [М. Опря](#), хормейстер — [Л. Гайдай](#) (усі — від 2012), концертмейстер — [Т. Свириденко](#) (від 1979), диригент — [Л. Трофимова](#) (від 2000), зав. літ.-драматург. частини — [В. Шурапов](#) (від 1993). До ювіл. дат корифеїв укр. сцени у «Хуторі Надія» Державному музеї-заповіднику Івана Карпенка-Карого (Тобілевича) у с. Миколаївка Кіровогр. р-ну Кіровогр. обл. від 1970 проводять щорічне Всеукр. свято театр. мистецтва «Вересневі самоцвіти».

Рекомендована література

1. Суярко Т. Музи родом з Кіровограда // Україна. 1967. № 34;
2. Ярош В. Так починався театр // Кіровогр. правда. 1988, 1 верес.;
3. Окунькова К. Традиції і сучасність (Сторінки творчої біографії Кіровоградського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького). Кр., 1992;
4. Шурапов В. Театру Марка Кропивницького – 120. Кр., 2002;
5. Його ж. Марко Кропивницький та його спадкоємці

(історичний нарис). Кр., 2010;

прем'єри // Веч. газ. 2011, 25 листоп.

6. Марко В. «Наталка Полтавка». Через рік після

В. П. Шурапов

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кіровоградський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. М. Кропивницького / В. П. Шурапов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-7027>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).